

Detaljplan för Nödinge centrum inom fastighet Nödinge 38:2 m fl
Ale kommun, Västra Götalands län
Ärendenummer: PLAN.2015.14

BEHOVSBEDÖMNING

PLANENS SYFTE

Detaljplanens syfte är att pröva möjligheten för centrumutveckling i direkt anslutning till Nödinge station. Målet är att skapa förutsättningar för utvecklingen av ett attraktivt centrum med blandad användning för boende, offentlig- och kommersiell service, kontor och kulturella aktiviteter. Detaljplanen ska säkerställa en god boendemiljö.

Användningar som sannolikt kan komma att prövas är bostäder, centrumfunktioner, kontor, handel, vård, parkering, gator, park- och grönområden, skola- och förskola och tekniska anläggningar.

PLANOMRÅDETS STORLEK, LÄGE OCH BESKAFFENHET

Planområdet ligger centralt i Nödinge i direkt anslutning till stationen. Området är cirka 7,5 hektar stort och består av flack exploaterad handels- och verksamhetsmark med stora markytor för parkering.

I norr, öster och söder gränsar området till befintliga verksamheter, handel, bostäder och kommunal service. I söder rinner Hållsdammsbäcken och angränsande i väster ligger infrastrukturstråket med väg E45, NorgeVänerbanan och Göta älv.

Befintlig bebyggelse

Den befintliga bebyggelsen inom och i anslutning till området består av verksamhets- och handelslokaler i en till två våningar. Norra Klöverstigen i öster är ett av kommunens större bostadsområden som består av flerbostadshus i två till fyra våningar.

Ale Kulturrum, med skola, kultur- och fritidsverksamhet angränsar till planområdet i öster och ingår i kommunens kulturhistoriska bebyggelseinventering.

Nödinge station i väster är en av Ales fem pendeltågsstationer som var nominerade till stålbyggnadspriset 2013 och fick ett hedersomnämmande.

Riksintressen

Hållsdammsbäcken omfattas av riksintresse för naturvård. E45 och NorgeVänerbanan omfattas av riksintressen för transporter. Göta älv omfattas av riksintresse för farled, friluftsliv och naturvård. På den kommunangränsande sidan, Kungälv kommun, omfattas Göta älv av riksintresse för Natura 2000.

Gällande översiktsplan

I kommunens gällande översiktsplan, Ale ÖP07, anges att förtätningar generellt ska eftersträvas i Nödinge.

En fördjupning av översiktsplanen för Nödinge (FÖP Nödinge) antogs i juni 2018. Den fördjupade översiktsplanen är överklagad men förväntas vinna laga kraft under året. I FÖP Nödinge anges att ”Centrala Nödinge ska utvecklas till en koncentration och mångfald av människor, service, kultur, arbetsplatser och bostäder. Här ska huvuddelen av Nödinges tillväxt ske med stor betydelse för ortens, kommunens och regionens framtida utveckling.” Det pågående planarbetet är ett led i detta utvecklingsarbete.

Ett naturvårdsprogram finns som är antaget som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Inga av de områden som pekas ut i programmet ligger inom planområdet men två områden finns i direkt anslutning till planområdet. De är Hållsdammsbäcken och strandängarna längs Göta älv.

Gällande detaljplaner

Gällande detaljplaner för planområdet innehåller bland annat följande ändamål för kvartersmark: centrumfunktioner som handel, restaurang och kontor, bostäder, parkering, återvinningsplats, pumpstation, transformatorstation, gymnasieskola, huvudbibliotek och idrottshall, hörsal och fritidsgård. Detaljplanerna innehåller även allmän platsmark som lokalgata, genomfart, natur, väderskyddad cykelparkering samt allmän gång-, cykel- och biltrafik.

*Bilden visar
preliminärt
planområde
(gul streckad linje).*

*Omgivningen utgörs
främst av det befintliga
handelsområdet Ale
torg,*

*I öster gränsar det till
Nödinges befintliga
bostadsområden och
Ale kulturrum och i
söder gränsar det till
Hållsdammsbäcken
och Lodingebäcken
med sina höga
naturvärden. I väster
sträcker sig ett
infrastrukturstråk
bestående av
Nödinglevägen, E45,
NorgeVänerbanan och
Göta älv.*

BEDÖMNING AV KONSEKVENSER UTIFRÅN **BILAGA 2** och **BILAGA 4** I FÖRORDNINGEN OM MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Ale kommun planerar, i enlighet med ÖP07 och den fördjupade översiktsplanen för Nödinge, för att möjliggöra en omvandling av området, från att bestå av uteslutande verksamheter och handel med stora ytor avsatta för markparkering, till en småstad med en koncentration och mångfald av människor, service, kultur, arbetsplatser och bostäder. Närheten till pendeltågsstationen och E45 gör att läget är strategiskt för bostadsbebyggelse och personaltäta verksamheter.

Pågående eller planerade utredningar på vilka miljöbedömningen kommer att grundas

Geoteknik

Geotekniska utredningar har gjorts för stora delar av planområdet i samband med tidigare detaljplaneläggning, inför projektering av E45 och NorgeVänerbanans utbyggnad/omläggning och andra arbeten i området. Utredningarna är gjorda under åren 1956–2009, dvs. innan E45 och NorgeVänerbanan byggdes om.

Under 2016 gjordes en erosionsutredning i samband med framtagande av FÖP Nödinge för att kartlägga erosionstakten och stabiliteten längs med Hållsdammsbäcken och Lodingebäcken (*PM geoteknik avseende erosion och stabilitet, 2016-09-05, Norconsult*). Utredningen visar på aktiv erosion i båda bäckarna. Befintligt erosionsskydd är sträckvis bortspolat och i dåligt skick. En översiktlig gränslinje har tagits fram som visar ett avstånd inom vilket markstabiliteten kan påverkas av erosion. Utredningen anger dock att linjen kan förändras pga av erosion. I utredningens slutsats anges att en detaljerad stabilitetsutredning krävs i ett detaljplanearbete.

I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som ligger till underlag för FÖP Nödinge är skredrisk och översvämningsrisk de huvudsakliga risker som har identifierats för Nödinge. MKB:n har bedömt att riskerna är hanterbara men att de särskilt behöver beaktas i ett detaljplanearbete. Vid detaljplanering ska både nya och befintliga byggnaders livslängd beaktas i förhållande till klimateffekter som kan uppkomma i form av höjda vattennivåer och skredrisker.

Markmiljö

Inom den södra delen av planområdet låg tidigare Nödinge verkstäder som påbörjade sin verksamhet på 1950-talet. De rengjorde, reparerade och skrotade bland annat oljetankar och tankbilar. Företaget hade även en lackeringsverkstad. Inom företagens tidigare verksamhetsområde kan därför oljeföroreningar men även föroreningar i form av lösningsmedel påträffas. Byggnaderna finns kvar på området och används idag som handelsändamål.

I samband med utbyggnaden av E45 och NorgeVänerbanan togs markprover, 2008, på ställen där omläggningen av infrastrukturen skulle ske. Proverna visade i huvudsak på mindre oljeföroreningar.

Inom den norra delen av planområdet låg verksamheten Nödinge Billack. Få uppgifter finns om denna verksamhet. De anteckningar som hittats på fastigheten anger att det varit en bilverkstad där fastighetsägaren förvarat skrotbilar och övrigt skrot löst på tomten. Det registrerade namnet på verksamheten antyder även på att lackering kan ha skett.

Inga tidigare undersökningar är gjorda och marken behöver därför utredas.

Luftkvalitet

Stora delar av planområdet utgörs idag av markparkering för verksamheter och handel och biltrafiken är därför spridd över området. Planområdet gränsar till väg E45. I samband med upprättande av fördjupning av översiktsplanen för Nödinge (FÖP Nödinge) utfördes en luftkvalitetsutredning som översiktligt redovisar luftkvalitetssituationen för befintliga förhållanden (*Luftutredning Nödinge, 2016-06-28, Sweco*).

I samband med planläggning kommer luftkvaliteten att utredas vidare och byggnaders placering utredas med avseende på luftkvalitet.

Trafik

Luftkvalitet, buller och vibrationer påverkas i hög grad av trafiken. Eftersom trafiken inom planområdet är avhängig av trafiken i planområdets omland, kommer en trafikutredning som omfattar hela centrala Nödinge att genomföras. En översiktlig utredning har redan utförts inom ramen för FÖP Nödinge vilken kommer användas som utgångspunkt (*Nödinge Trafikutredning, oktober 2016, Sweco*). Syftet är att genom denna få ett samlat underlag för planering för hela Nödinge, inte bara det aktuella planområdet.

VA och dagvatten

Dagvattenomhändertagande är ett väl dokumenterat bekymmer i Nödinge med bland annat översvämningar som följd vid kraftiga regn. En översiktlig VA-och dagvattenutredning utfördes i samband med FÖP Nödinge (*VA- och dagvattenutredning, 2015-09-18, Sweco*). Flera stora ytliga avrinningsvägar och instängda områden finns. Bland annat den stora parkeringsytan i planområdets mitt. Tillrinningsområdet är stort och sträcker sig långt utanför planområdet. Recipienten (Göta älv) omfattas av miljökvalitetsnormer. En VA- och dagvattenutredning som omfattar ett större område än planområdet ska genomföras.

Buller och vibrationer

Väg E45 och NorgeVänerbanan löper utefter planområdets hela längd i väster. Trafiken på E45 och järnvägen bedöms vara de främsta källorna till buller och vibrationer i området. Även kommande transporter till företrädesvis handel samt annan trafik inom området förväntas bli en källa för buller och vibrationer. En översiktlig bullerutredning och vibrationsutredning utföres i samband med FÖP Nödinge och kompletterande utredningar kommer att utföras i samband med planarbetet (*Trafikbullerberäkning, 2017-02-03, ÅF Infrastructure. Riktlinjer för vibrationer, 2015-05-29, Metron*).

Risk

Både väg E45 och NorgeVänerbanan, som båda löper utefter planområdets hela längd i väster, är riksintresse för transporter. Både väg E45 och NorgeVänerbanan är farligt godstransportleder. En översiktlig utredning om risker kopplade till farligt gods har utförts (*Riktlinjer för riskhantering intill transportleder för farligt gods, 2013-08-29, Ale kommun*). I samband med planarbetet ska en fördjupad riskutredning tas fram för att kartlägga och bedöma risken från farligt gods på Norge/Vänerbanan och E45 samt identifiera andra eventuella risker som kan påverka planområdet.

Utförda utredningar

Naturmiljö

Som underlag till FÖP Nödinge gjordes en sammanställning av tidigare naturvärdesinventeringar i Nödinge, *Översiktlig beskrivning av naturvärden i Nödinge (2017-02-10)*. En kompletterande inventering, *Inventering av generella biotopskyddsobjekt i Nödinge (2017-02-15)*, identifierade en enkelsidig allé alldeles utanför det tänkta planområdet, utefter Vitklövergatan.

Då planområdets avgränsning inte är exakt fastställd kan i nuläget konstateras att Hållsdammsbäckens randområde eventuellt kan komma att ingå i planområdet men att detta

avgörs längre fram i arbetet. Hållsdammsbäcken är av riksintresse för naturvården som ett biflöde till Göta älv. Bäcken är också utpekad i kommunens naturvårdsprogram.

Sociotopvärden

Naturcentrum AB har i samband med FÖP Nödinge på uppdrag av Ale kommun utarbetat en metod, samt inventerat och bedömt sociotopvärden i Nödinge (*Sociotopvärden i Ale kommun, 2017-01-09, Naturcentrum*). I anslutning till planområdet ligger den så kallade "Gymnasiekullen" vid Kulturrum. Området bedöms ha ett "påtagligt sociotopvärde"

Kulturmiljö

I kommunens kulturmiljöprogram med tillhörande bebyggelseinventering pekas det före detta Ale gymnasium (nuvarande Ale kulturrum) ut som kulturhistoriskt intressant. En översiktlig kulturmiljöutredning utfördes också i samband med FÖP Nödinge (*Kulturhistoriska kvaliteter i Nödinge, juni 2015, Ale kommun*). Inga andra miljöer eller objekt har identifierats som kulturhistoriskt intressanta inom planområdet.

BEDÖMNING OM PLANEN ANSES MEDFÖRA EN BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Ale kommun bedömer att ett genomförande av planen för Nödinge centrum kan leda till betydande påverkan på miljö, hälsa eller hushållning med mark, vatten eller andra resurser enligt 4 kap. 34 § i PBL (2010:900). En miljöbedömning för planen skall därför genomföras.

Planeringen berörs av och kan komma att påverka ett stort antal olika aspekter varav vissa i sig kan vara betydande samt att flera aspekter som i sig kanske inte är betydande tillsammans kan innebära en betydande miljöpåverkan.

De aspekter som bedöms vara av störst betydelse för planeringen är risker och störningar förknippade med närheten till infrastrukturstråket (E45 och järnvägen) så som buller, vibrationer, luftkvalitet och farligt gods. Liksom aspekter kopplade till dagvatten/översvämningssproblematik inklusive risk för påverkan på känsliga vattendrag.

FÖRSLAG TILL AVGRÄNSNING AV MKB

Enligt ovan förda diskussion och bifogad checklista föreslås här en avgränsning och fokusering för arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen. Följande aspekter bedöms kunna innebära betydande miljöpåverkan och ska behandlas särskilt:

- Buller
- Vibrationer
- Luftkvalitet
- Risker förknippade med farligt gods transporter
- Dagvattenproblematik och översvämningssrisker
- Risker förknippade med skredrisker och erosionsproblematik
- Påverkan på värdefulla vattendrag inkl. MKN
- Risker förknippade med förekomst av markföroreningar
- Behov av kompensationsåtgärder
- Behov av skyddsåtgärder

- Behov av tillstånd anmälningsplikt
- Alternativstudier med jämförelse

Utöver detta ska miljökonsekvensbeskrivningen översiktligt behandla:

- Påverkan på ekosystemtjänster
- Påverkan på riksintressen
- Påverkan på naturresurser
- Påverkan på landskapsbilden
- Påverkan på rekreativsmöjligheter och friluftsliv
- Påverkan i byggskedet
- Eventuella kumulativa effekter från aspekter som inte i sig är betydande men tillsammans kan bli det

Behovsbedömningen är utförd av planarkitekt Mara Sexton och kommunekolog Maria Magnusson. Andra tjänstemän har deltagit efter behov.

Sektor samhällsbyggnad, plan och bygg

Alafors 2018-11-16

BILAGA 1: CHECKLISTA FÖR BEHOVSBEDÖMNING

BILAGA 2: LAGAR OCH PARAGRAFER

DETALJPLAN FÖR NÖDINGE CENTRUM
CHECKLISTA BEHOVSBEDÖMNING

Påverkas Kan Ingen
påverka påverkan

Bedömningskriterier

Kommentar

HUSHÅLLNING MED MARK, VATTEN OCH ANDRA RESURSER

Mark- och vattenanvändning	X		<ul style="list-style-type: none"> • Leder detaljplanen till avsevärd förändring av mark- eller vattenanvändningen? • Innebär planeringen god hushållning med mark- och vattenområden och att områden används för de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov enligt 2 kap. 2 § PBL och 3 kap. 1 § MB? 	<p>Stor omvandling av Nödinge centrum, men fortsatt centrumutveckling med bostäder, handel mm. Fortsatt utbyggnad i centrala, redan bebyggda delar och mycket nära pendeltåg bedöms vara god hushållning med mark.</p>
Allmänna intressen (övriga)		X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen det generella riksintresset för totalförsvaret? • Påverkas stora opåverkade områden enligt 3 kap. 2 § MB? • Påverkas ekologiskt särskilt känsliga områden enligt 3 kap. 3 § MB? • Påverkas brukningsvärd jordbruksmark enligt 3 kap. 4 § MB • Påverkas skogsmark av betydelse för skogsbruket (3 kap 4 § MB)? 	<p>Eventuellt kan ekologiskt känsliga vattendrag påverkas - Göta älv, Hållsdammsbäcken, Lodingebäcken. Dagvattenhantering måste utformas så att dagvattnet inte försämrar vattendragens kvalitet.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>
Naturreсурser		X	<ul style="list-style-type: none"> • Leder detaljplanen till avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar naturreсурs? • Påverkas utvinning av värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7§ MB? • Motverkas mål och riktlinjer i grushushållningsplanen? • Finns risk för minskning av vattentillgången i yt- eller grundvattentäkt? Innebär planen markavvattning? Berörs regional vattenförsörjningsplan? 	<p>Eventuellt kan regional vattenförsörjningsplan (GR) påverkas om rening av dagvatten inte hanteras tillfredställande.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>

Transporter/ kommunikationer		X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen riksintresse för kommunikationer och/eller farled? • Berörs riksintresse för energidistribution? • Kan detaljplanen ge upphov till en betydande ökning av fordonstrafik? • Innebär planen att befintlig infrastruktur nyttjas på ett effektivt sätt? Leder planen till omfattande behov av ny infrastruktur? Finns kollektivtrafik utbyggt i området? 	<p>Planområdet ligger i direkt angränsning till Nödinge station och till det befintliga infrastrukturstråket med E45 och NorgeVänerbanan.</p> <p>En utbyggnad enligt planförslaget bedöms inte ge en betydande ökning av fordonstrafik, en viss ökning kan komma att ske. Planområdet bedöms kunna försörjas av den väl utbyggda infrastruktur och kollektivtrafik som finns i området.</p> <p>Förbättringar som föreslås för att länka samman befintligt gång-och cykelvägnät bedöms vara positivt för att främja gång och cykel som färdmedel och skapa säkra skolvägar.</p> <p>Området har goda kollektiva förbindelser med buss och pendeltåg. Läget möjliggör för ett boende där människor ej är beroende av bilen för att förflytta sig i sin vardag.</p> <p>E45 är riksintresse för väg, NorgeVänerbanan är riksintresse för järnväg och Göta älv är riksintresse för farled. En viss påverkan på Riksintressena till följd av ökad trafik samt behov av skyddsåtgärder kan uppkomma men den bör inte bli betydande så länge planförslaget anpassas utifrån förutsättningarna.</p>
• NATUR, KULTUR OCH LANDSKAP				
Naturvärden		X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen riksintresse för naturvård eller Natura 2000? • Berör planen juridiskt skyddad natur som naturreservat, naturminne, naturvårdsavtal, strandskydd, biotopskydd (generellt eller utpekad)? • Berör planen naturvärden i översiktsplan, naturvårdsprogram eller andra kända naturvärden (exempelvis lövskogsinventering, våtmarksinventering, ängs- och hagmarksinventering, värdefulla odlingslandskap, nyckelbiotoper)? 	<p>Göta älv, som är av riksintresse, gränsar till planområdet. På andra sidan älven, i Kungälv kommun, finns även ett Natura 2000 område. Älven omfattas av strandskydd. Strandängarna längs älven är mycket värdefulla för t ex fågelliv och flora.</p> <p>Hållsdammsbäcken och Lodingebäcken rinner söder om planområdet. Dessa är biflöden till Göta älv och ingår i riksintresset. Bäckarna är utpekade i kommunens naturvårdsprogram (klass 2). Hållsdammsbäcken hyser lax och öring. Genom Nödinge kantas bäcken delvis av en lövskogsridå.</p>

				<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen hotade eller juridiskt skyddade arter eller livsmiljöer för sådana arter? • Berör planen känsliga ekologiska, hydrologiska eller geomorfologiska processer som skred, översvämningar, meandering? • Påverkas värdefulla element, t ex skyddsvärda träd eller dammar? 	<p>Tillförseln av närsalter och partiklar till bäckarna och Göta älv kan öka om inte dagvattnet fördröjs och renas i tillräcklig omfattning.</p> <p>Allén vid Vitklövergatan ligger utanför den nuvarande plangränsen. Om allén kan påverkas av byggarbeten mm behöver detta studeras.</p>
Kulturmiljö			X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen riksintresse för kulturmiljö? • Berör planen juridiskt skyddade kulturmiljöer exempelvis kulturresevat, byggnadsminnen? • Berör planen miljöer som är utpekade i kulturarvsplanen Kultur i arv delar eller tillhörande bebyggelseinventering? • Kan detaljplanen medföra påverkan på andra kulturhistoriskt värdefulla miljöer eller lämningar, exempelvis värdefulla odlingslandskap?? 	<p>Ale Kulturrum är utpekad i kommunens kulturhistoriska bebyggelseinventering.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>
Fornlämningar			X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar? • Är närområdet särskilt rikt på fornlämningar? Är det sannolikt att området innehåller okända fornlämningar? 	<p>Det finns inga kända fornlämningar inom planområdet.</p>
Landskap			X	<ul style="list-style-type: none"> • Kan planeringen påverka landskapsbilden? Finns risk att särskilt värdefull landskapsbild påverkas? • Finns risk för skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation? • Finns risk att estetiska landskapsvärden påverkas? Finns risk att det skapas någon för allmänheten obehaglig landskapsbild? 	<p>Omfattande hög bebyggelse kan innebära en påverkan på landskapsbilden.</p> <p>Omvandling till en mer tät centrumbebyggelse ses som en positiv förändring av landskapsbilden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • REKREATION OCH FRILUFTSLIV 					
Rekreation			X	<ul style="list-style-type: none"> • Finns tillgängliga grönområden och rekreativmiljöer inom 300 meter från boende, skola och förskola? 	<p>Kullen vid Kulturrum har pekats ut som område med påtagligt sociotopvärde. I detaljplanen är syftet att bevara kullen som rekreativområde. Denna blir</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Berörs kända sociotopvärden eller andra rekreativmiljöer av planen? • Finns tillgängliga lekmiljöer i anslutning till bostäder? 	<p>då en tillgänglig natur- och lek miljö för boende i centrala Nödinge.</p> <p>Hållsdammsbäckens dalgång bidrar med naturmiljöer för rekreation i centrala Nödinge. Möjlighet kan finnas att skydda delar av bäckmiljön som naturområde i planen. Om bebyggelse medges för nära bäckmiljön kan rekreativsvärdet påverkas negativt. Avsikten är dock att rekreativsvärdet ska bevaras och förstärkas genom panelläggningen.</p>
Friluftsliv		X	<ul style="list-style-type: none"> • Berörs riksintresse för friluftsliv? • Minskar arealen av områden med värden för friluftsliv? (Strövområden, vandringsleder, svamp&bär/jakt/fiske, friluftsanläggningar, skidspår mm) • Försämras kvaliteten hos någon friluftsmöjlighet? • Påverkas avstånd och/eller tillgänglighet till friluftsmöjligheter? • Kan tysta områden och/eller stora opåverkade områden påverkas av planeringen direkt eller indirekt? 	<p>Göta älv omfattas av riksintresse för friluftsliv. Planen bedöms inte påverka riksintresset.</p> <p>Se också angående Hållsdammsbäcken i kommentaren ovan.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • VATTEN, LUFT OCH KLIMAT 				
Vattenkvalitet		X	<ul style="list-style-type: none"> • Berör planen vattenskyddsområde? • Kan planen påverka grundvattenkvalitet eller ytvattenkvalitet? • Finns risk av miljö kvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. MB påverkas? • Påverkas känsliga recipienter? 	<p>För Göta älv gäller miljö kvalitetsnormer för laxfiskevatten med riktvärden för bl.a. pH, uppslammade fasta substanser, ammoniak, ammonium och zink.</p> <p>Vattenskyddsområdet kommer troligen att utökas så att Nödinge omfattas.</p> <p>Beroende på hur dagvattenhanteringen löses kan miljö kvalitetsnormer för Göta älv komma att påverkas. Hållsdammsbäcken är preliminär vattenförekomst och kan komma att omfattas av miljö kvalitetsnormer.</p> <p>Planen kan medföra ändrade infiltrations- och dräneringsmönster. Planförslaget föreslår ett lokalt omhändertagande och fördröjning av dagvatten för att</p>

					<p>minimera påverkan på flödesnivåerna och tillförseln av närsalter och partiklar till recipienterna.</p> <p>Den nya bebyggelsen ska anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät.</p>
Luftkvalitet		X		<ul style="list-style-type: none"> • Kan detaljplanen medföra försämring av luftkvaliteten? • obehaglig lukt? • påverkan på miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB? 	Planen kan innebära att fler människor utsätts för luftföroreningar om inte tillräckliga åtgärder vidtas.
Lokalklimat		X		<ul style="list-style-type: none"> • Kan detaljplanen medföra förändringar i luftföroreningar, solförhållanden, luftfuktighet, temperatur m.m.? 	Solförhållanden kommer att påverkas. Liksom lokala förändringar i luftföroreningar. Eventuellt mindre påverkan lokalt på luftfuktighet och temperatur.
<ul style="list-style-type: none"> • HÄLSA OCH SÄKERHET 					
Markstabilitet, skred, erosion m.m.		X		<ul style="list-style-type: none"> • Finns instabilitet i markförhållanden eller geologiska grundförhållanden, risk för skred, ras etc? • Finns risk för erosion? 	Det finns djupa lerlager inom planområdet. Troligtvis risk för sättningar och eventuell skredrisk i vissa delar. Erosion pågår i bäckarna. Utredning behövs.
Översvämning	X			<ul style="list-style-type: none"> • Berörs planen av ytliga avrinningsvägar, instängda områden m.m.? • Påverkar planeringen infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning? • Finns risk för påverkan vid höga nivåer i sjöar och vattendrag? 	Stora delar av planområdet utgörs av så kallat instängda områden där dagvatten riskerar att ansamlas vid höga flöden. Det finns också ytliga avrinningsvägar i och i anslutning till planområdet som måste beaktas. Vid höga vattennivåer i älven kan det också finnas risk för dämning och översvämning uppströms inom planområdet. Dagvattensituationen behöver studeras och åtgärder föreslås för att förhindra översvämning.
Markföroreningar	X			<ul style="list-style-type: none"> • Är det risk för att det finns markföroreningar som påverkar området? • Finns risk att planen orsakar markföroreningar? 	Det finns känd risk för förekomster av markföroreningar inom planområdet. Föroreningssituationen behöver utredas. Planen ses som en förutsättning för att marken ska kunna saneras och bidrar därmed till en förbättrad markmiljö.

					Det bedöms inte åligga någon risk att föreslaget planförslag innebär någon risk för tillkommande markföroreningar.
Buller, vibrationer, bländning och strålning	X			<ul style="list-style-type: none"> • Kan planen medföra förändring av ljudbilden i området? • Riskerar människor att exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden eller skadliga nivåer för buller och vibrationer? Riskerar miljö kvalitetsnormer för buller enligt 5 kap. MB att överskridas? • Kan detaljplanen medföra bländande ljussken? • Berörs planen av eller medför den elektromagnetisk strålning? 	<p>Detaljplanens genomförande kan medföra att fler människor exponeras för ljudvärden och vibrationer över rekommenderade riktvärden. En bullerutredning ska tas fram för detaljplanen.</p> <p>Ett genomförande av planförslaget kan också innebära en förbättring av ljudmiljön både för planområdet men även för resterande del av Nödinge tätort.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>
Risk och säkerhet	X			<ul style="list-style-type: none"> • Kan detaljplanen medföra explosionsrisk eller risk för utsläpp av särskilt miljö och hälsofarliga ämnen vid händelse av olycka? 	<p>Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra explosionsrisk eller risk för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen.</p> <p>Planområdet påverkas av transporter med farligt gods som transporteras längs E45 och Norge/Vänerbanan.</p> <p>Intilliggande bensinstationer utanför planområdet i norr kan ha negativ påverkan på området i form av riskavstånd och i fall olycka inträffar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • KUMULATIVA EFFEKTER, ALTERNATIV OCH TILLSTÅND 					
Kumulativa effekter		X		<ul style="list-style-type: none"> • Ger planen flera begränsade effekter som tillsammans kan vara betydande? • Ger planen tillsammans med befintliga förhållanden sammanlagt en betydande påverkan? • Ger planen och andra aktuella planer och projekt sammanlagt en betydande påverkan? 	<p>Betydande tätortsutveckling/hög exploatering i närheten av befintlig infrastruktur. Fler personer kan bli utsatta för såväl buller, vibrationer och luftföroreningar om dessa frågor inte hanteras i planen. Liknande planering i andra orter, exempelvis Älvängen och södra Lödöse, kan på sikt innebära positiva effekter genom effektivt marknyttjande och mer hållbara resvanor. Liksom påverkan på infrastruktur m.m.</p>

					Många mindre vattendrag i kommunen, som även är biflöden till Göta älv, är starkt påverkade av exploatering längs vattendragen samt övriga fysiska åtgärder. Om bäckarna i Nödinge centrum skulle påverkas ytterligare är detta en kumulativ effekt.
--	--	--	--	--	--

Alternativ		X	<ul style="list-style-type: none"> • Kan planens syfte uppnås på annat sätt? • Finns mer lämplig lokalisering? • Kan ändrad utformning och/eller omfattning minska påverkan? 	<p>Annor lokalisering av centrum i orten kan vara möjlig men förlorar fördelarna med den direkta närheten till pendeltågstationen. Marken vid stationen nyttjas mindre effektivt och möjligheten att skapa en mer trivsamt miljö på Ale torg försvåras.</p> <p>Utformning och omfattning ska studeras i planarbetet utifrån de mål som ställts upp i FÖP Nödinge. Visar det sig att utformning och omfattning måste justeras få det tas ställning till det under arbetets gång.</p>
Anmälan, tillstånd, dispenser		X	<ul style="list-style-type: none"> • Krävs tillstånd enligt 7 kap 27-28 §§ MB (Natura 2000)? • Krävs tillstånd eller anmälan om miljöfarlig verksamhet, 9 kap MB? • Krävs tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet, 11 kap MB? • Krävs dispens från förbudet mot markavvattning, 11 kap MB? • Krävs dispens eller upphävande av strandskydd, 7 kap MB? • Krävs dispens från biotopskydd, 7 kap MB? • Behövs dispens från artskyddet, 8 kap MB? • Krävs samråd enligt 12 kap 6 § MB? • Krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen? • Krävs andra tillstånd, dispenser eller samråd (naturreservat, naturminne, vattenskyddsområde eller annat)? 	<p>Eventuellt tillstånd om vattenverksamhet och/eller samråd enligt 12 kap 6§ MB om planen bedöms påverka bäckmiljöerna men avsikten är att ingen påverkan ska ske.</p> <p>Tillstånd och/eller anmälan kan krävas för sanering av förorenad mark och byggnader.</p> <p>Övriga frågor – nej påverkas ej.</p>

Skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder	X			<ul style="list-style-type: none"> • Kommer skyddsåtgärder krävas för att minska negativ påverkan? • Kommer kompensationsåtgärder att krävas om planen genomförs? • Vilken inriktning och omfattning bör kompensationsåtgärder få? 	<p>Skyddsåtgärder kommer sannolikt att krävas för buller, vibrationer, luftkvalitet och risker från farligt gods.</p> <p>Eventuellt skyddsåtgärder för att minska negativ påverkan kopplade till erosion i bäckarna.</p> <p>Om natur och rekreativvärden på "Gymnasiekullen" eller i bäckmiljöerna påverkas ska de kompenseras. Avsikten är att ingen negativ påverkan ska ske.</p>
• MILJÖMÅL					
Nationella		X		<ul style="list-style-type: none"> • 16 miljömål 	<p>Ett genomförande av detaljplanen bedöms bidra till att uppnå de nationella miljömålen för god bebyggd miljö, giftfri miljö och begränsad klimatpåverkan.</p> <p>Planen kan möjligen motverka miljömålen för god bebyggd miljö och frisk luft om frågor kopplade till buller, vibrationer, luftkvalitet och risker från farligt gods inte löses tillfredställande.</p> <p>Planen kan möjligen motverka miljömålet för levande sjöar och vattendrag om inte dagvattenhanteringen löses tillfredställande.</p>
Regionala tilläggs mål		X		<ul style="list-style-type: none"> • Totalt 50 varav 45 unika 	Se ovan.
Kommunala	X			<ul style="list-style-type: none"> • God bebyggd miljö • Begränsad klimatpåverkan • Ett rikt odlingslandskap • Levande sjöar och vattendrag • Myllrande våtmarker • Levande skogar • Ett rikt växt- och djurliv 	Se ovan.

REGLER FÖR BEHOVSBEDÖMNING AV DETALJPLAN (Plan- och bygglagen, Miljöbalken, Förordning om miljökonsekvensbeskrivning)

När en kommun upprättar en plan eller program skall en behovsbedömning göras för att se om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

Kommunen ska göra sin bedömning enligt de kriterier som anges i **bilaga 4** till MKB-förordningen. För detaljplaner som medger en användning av planområdet för verksamheter som räknas upp i 4 kap. 34 § PBL(2010:900):

1. industriändamål,
2. köpcentrum, parkeringsanläggning eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse,
3. skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
4. hamn för fritidsbåtar,
5. hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. permanent campingplats,
7. nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana

skall även kriterierna i **bilaga 2** till MKB-förordningen användas vid behovsbedömningen. Det får antas gälla flertalet detaljplaner.

Kommunen ska bedöma om någon enskild aspekt eller flera aspekter sammantaget kan leda till att planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kriterierna för bedömning av miljöpåverkan innehåller framför allt negativa aspekter men även vissa positiva aspekter ska beaktas. Det är dock den negativa miljöpåverkan som är utslagsgivande vid kommunens ställningstagande till om en miljöbedömning ska göras eller inte. Osäkerhet om vilken miljöpåverkan planens genomförande kan få, bör hanteras som en risk för betydande negativ miljöpåverkan. En positiv påverkan ur en aspekt kan inte vägas mot en negativ påverkan ur en annan.

Samråd om behovsbedömningen

Innan kommunen tar ställning till om betydande miljöpåverkan kan antas uppstå så ska den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen eller programmet, ges tillfälle att yttra sig. *Tillfälle att yttra sig* är inte definierat och kräver till exempel inte muntliga samråd. Behovsbedömningen sker lämpligen i samband med upprättande av planprogrammet. Genom att följa PBL:s bestämmelser om samråd täcks även MKB-förordningens krav in.

Motiverat ställningstagande

Behovsbedömningen bör alltid utmynna i ett *motiverat ställningstagande*. När ställningstagandet är att en miljöbedömning inte behövs är det ett uttryckligt krav att skälen för ställningstagandet anges. Kommunens bedömning av miljöpåverkan bör göras tidigt och bedömningen ska göras tillgänglig för allmänheten. Det är tillräckligt att ställningstagandet, det vill säga kommunens bedömning i

frågan om behovet av miljöbedömning, redovisas i protokollsutdrag och kungörelser och offentliggörs på kommunens anslagstavla. Därefter bör ställningstagandet och skälen för det redovisas i planbeskrivningen. Ställningstagandet görs lämpligen av det organ i kommunen som beslutar om godkännandet av planprogrammet, om sådant finns, eller av det organ som beslutat att planen ska upprättas.

Kriterier till MKB-förordningen för beslut om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bilaga 2

1. Projektens karaktäristiska egenskaper

Projektets karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt

- a) projektets omfattning,
- b) projektets förening med andra projekt,
- c) projektets utnyttjande av mark, vatten och andra resurser,
- d) projektets alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar, och
- f) risken för olyckor, särskilt när det gäller de ämnen och den teknik som har använts.

2. Projektens lokalisering

Miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade måste beaktas. Vid bedömningen skall särskild hänsyn tas till

- a) nuvarande markanvändning,
- b) markens, vattnets och andra resursers förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
- c) den befintliga miljöns känslighet, med särskild uppmärksamhet på
  - större opåverkade områden
  - våtmarker,
  - kustområden,
  - bergs- och skogsområden,
  - nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken,
  - områden där kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas,
  - tätbefolkade områden, och
  - historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden,

3. De möjliga effekternas karaktäristiska egenskaper

Projektets möjliga påverkan av betydelse måste beaktas i förhållande till de kriterier som finns under 1 och 2 och särskilt när det gäller

- a) effekternas omfattning (geografiskt område och den berörda befolkningens storlek),
- b) effekternas gränsöverskridande karaktär,
- c) effekternas betydelse och komplexitet, varvid särskild hänsyn bör tas till allmänhetens behov av information,
- d) effekternas sannolikhet, och
- e) effekternas varaktighet, vanlighet och uppträädande (reversibilitet)

Bilaga 4

1. Planens eller programmets karaktäristiska egenskaper

I bedömningen skall särskilt beaktas i vilken utsträckning planen eller programmet

- a) anger förutsättningarna för verksamheter eller åtgärder när det gäller plats, art, storlek och driftförhållanden eller genom att fördela resurser,
- b) har betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan,
- c) har betydelse för integreringen av miljöaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling,
- d) innebär miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, eller
- e) har betydelse för genomförandet av gemenskapens miljölagstiftning.

2. Typen av påverkan och det område som kan antas bli påverkat

I bedömningen skall särskilt beaktas

- a) sannolikheten, varaktigheten och frekvensen av påverkan och möjligheten att avhjälpa den,
- b) påverkans totaleffekt,
- c) påverkans gränsöverskridande art,
- d) riskerna för människors hälsa eller för miljön,
- e) påverkans storlek och fysiska omfattning,
- f) vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarvet eller speciella särdrag i naturen, och
- g) påverkan på områden eller natur som har erkänd nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Förordning (2005:356)